

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT GOSPODARKI, SKARBU PAŃSTWA I PRYWATYZACJI

KGP.430.006.2019

Nr ewid. 35/2019/P/19/001/KGP

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE BUDŻETU PAŃSTWA W 2018 R. W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, maj 2019 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli

**Wykonanie budżetu państwa w 2018 r.
w części 61 – Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej**

p.o. Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Sławomir Grzelak

Zatwierdzam:

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 20 maja 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	5
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich	7
1. Dochody budżetowe	7
2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	7
3. Sprawozdawczość.....	11
IV. Informacje dodatkowe.....	13
Załączniki	14

I. Wprowadzenie

Dysponentem budżetu państwa w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (UPRP) jest Prezes Urzędu. UPRP jako centralny organ administracji rządowej zapewnia ochronę prawną przedmiotom własności przemysłowej poprzez udzielanie praw wyłącznych na wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, topografie układów scalonych oraz oznaczenia geograficzne. W części 61 – UPRP nie ustanowiono dysponentów budżetu niższego stopnia ani nie było jednostek podległych.

W ramach części 61 – UPRP finansowano zadania ujęte w układzie zadaniowym budżetu w ramach podzadania 6.1.6 – *Wykonywanie czynności z zakresu ochrony praw własności intelektualnej* oraz podzadania 11.4.2.W – *Pozamilitarne przygotowania obronne*. Podstawowym ich celem było zapewnienie ochrony własności przemysłowej podmiotom zgłaszającym. Osiągnięcie głównego celu działalności realizowane było – między innymi – poprzez:

- prowadzenie postępowań w sprawach o udzielenie praw wyłącznych poprzez przyjmowanie, badanie i rozpatrywanie zgłoszeń oraz wydawanie decyzji dotyczących wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych oraz topografii układów scalonych;
- rozstrzyganie spraw w postępowaniu spornym;
- zapewnienie źródeł informacji patentowej do przeprowadzania poszukiwań i badań, prowadzenie rejestru patentowego oraz rejestrów: wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych oraz topografii układów scalonych;
- kształtowanie świadomości społecznej poprzez upowszechnianie i promocję ochrony własności przemysłowej; wydawanie *Wiadomości Urzędu Patentowego* oraz *Biuletynu Urzędu Patentowego*;
- współpracę międzynarodową w zakresie ochrony praw wyłącznych – udział w pracach organizacji międzynarodowych, tj. Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO), Europejskiej Organizacji Patentowej (EPO) oraz Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO).

Celem kontroli była ocena wykonania *ustawy budżetowej na rok 2018*¹ w części 61 – UPRP.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za lata 2017 i 2018,
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*².

Wielkość zrealizowanych w 2018 r. dochodów budżetowych wyniosła 74 251,3 tys. zł (0,02% łącznych dochodów budżetu państwa), wydatków – 57 921,3 tys. zł (0,01% łącznych wydatków budżetu państwa, a wydatków budżetu środków europejskich: 1327,3 tys. zł.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*³.

¹ *Ustawa budżetowa na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r.* (Dz. U. poz. 291).

² Dz. U. z 2019 r. poz. 869. Dalej: *ufp*.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489. Dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2018 r. dochody budżetu państwa w części 61 – UPRP zostały zrealizowane w wysokości 74 251,3 tys. zł. Wykonanie dochodów było wyższe od kwoty zaplanowanej w budżecie po zmianach o 9,2% (tj. o 6251,3 tys. zł).

Wydatki budżetu państwa w części 61 – UPRP zrealizowano w wysokości 57 921,3 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach (57 960,8 tys. zł). W wyniku kontroli 5,3% zrealizowanych wydatków stwierdzono, że zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w *ufp* i aktach wykonawczych do tej ustawy. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 1327,3 tys. zł, co stanowiło 91,4% planu po zmianach (1451,8 tys. zł). Środki zostały przeznaczone na realizację projektu *Platforma Usług Elektronicznych Urzędu Patentowego (PUEUP)*⁴, którego celem jest informatyzacja i usprawnianie procesów związanych z ochroną własności przemysłowej oraz poszerzenie zakresu spraw, które klienci Urzędu będą mogli załatwić drogą elektroniczną.

Prezes UPRP prawidłowo realizował obowiązki dotyczące nadzoru i kontroli nad wykonywaniem dochodów i wydatków budżetu państwa, wynikające z art. 175 ust. 1 i 2 *ufp*.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 61 – UPRP przedstawiona została w załączniku nr 1 do niniejszej Informacji.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 61 – UPRP:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

a także:

- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r. – o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w powyższych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Skontrolowane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

⁴ Porozumienie na realizację projektu o dofinansowanie nr POPC.02.01.00-00-0058/17 podpisano z Centrum Projektów Polska Cyfrowa w dniu 27 lipca 2017 r.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji budżetu w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej w 2018 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułowała wniosków pokontrolnych.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich

1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonywania budżetu państwa w 2018 r. kontrola dochodów budżetowych w części 61 – UPRP została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2018 dochody budżetowe dla tej części zaplanowano w kwocie 68 000 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 74 251,3 tys. zł i były wyższe od zaplanowanych o 9,2% (6251,3 tys. zł), przede wszystkim ze względu na większą niż założono liczbę zgłoszeń i wydanych decyzji o udzieleniu ochrony praw wyłącznych. W porównaniu z 2017 r., w którym dochody wyniosły 75 963,6 tys. zł, dochody były niższe o 2,3%, tj. o 1712,3 tys. zł.

Struktura dochodów według ich źródeł była w latach 2017–2018 podobna. Podstawową pozycję dochodów stanowiły wpływy z opłat za zgłoszenia i ochronę wynalazków, wzorów użytkowych, znaków towarowych oraz wzorów przemysłowych, ewidencjonowane w § 0690 – *Wpływy z różnych opłat*. Wyniosły one w 2018 r. 73 335,1 tys. zł, tj. 98,8% całości dochodów.

Na koniec 2018 r. pozostały do zapłaty należności w kwocie 3,8 tys. zł, niższe o 3,7 tys. zł (o 49,3%) niż w 2017 r. (7,5 tys. zł). Zaległości (wynikające z niezapłaconych faktur) wyniosły 3,5 tys. zł i były wyższe o 1,5 tys. zł (75%) niż w 2017 r., w którym wyniosły 2 tys. zł.

Dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych zostały przedstawione w załączniku nr 2 do niniejszej Informacji.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

W ustawie budżetowej na rok 2018 wydatki w części 61 – UPRP ustalono w wysokości 55 699 tys. zł. W ciągu roku, na mocy dziesięciu decyzji Ministra Finansów, z których jedna była decyzją korygującą, dotyczącą przesunięcia kwoty pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej, kwota ta została zwiększona z rezerw celowych łącznie o 2261,8 tys. zł (4,1%), do ostatecznej wysokości 57 960,8 tys. zł. Faktyczne wydatki wyniosły 57 921,3 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach. Ze środków pochodzących z rezerw celowych wydanych zostało łącznie 2234,5 tys. zł (98,8% przyznanych środków). Wydatki UPRP były o 662,2 tys. zł, tj. o 1% wyższe niż w 2017 r.

Zwiększony z rezerw limit wydatków przeznaczony był na:

- pokrycie kosztów utrzymania rezultatów projektu systemowego finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POIG) „Wsparcie efektywnego wykorzystania własności przemysłowej w innowacyjnej gospodarce”⁵ – 1900 tys. zł,
- wypłatę odprawy emerytalnej oraz ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla jednej osoby odwołanej z kierowniczego stanowiska – 93,4 tys. zł,
- realizację projektu Program Operacyjny Polska Cyfrowa (POPC) (63,6 tys. zł) oraz wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w jego wykonanie – 177,5 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto wykorzystanie rezerwy celowej w kwocie 1900 tys. zł (84% sumy zwiększeń), wydatkowanej przez Urząd w 100%. Badanie to nie wykazało nieprawidłowości – środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na koszty dotyczące utrzymania rezultatów projektu POIG, tj. zakup dostępu do patentowych baz danych, zakup usług serwisu pogwarancyjnego oraz

⁵ POIG 05.02.00-00-004/10

utrzymanie systemu informatycznego, a także na sfinansowanie działań na rzecz upowszechniania wiedzy i podnoszenia świadomości w zakresie własności przemysłowej.

W strukturze wydatków według grup ekonomicznych dominowały wydatki bieżące jednostki budżetowej – 97% całości wydatków (56 193,4 tys. zł). W powyższej kwocie uwzględniono również wydatki bieżące związane ze współfinansowaniem projektu POPC, tj. 241,1 tys. zł (0,4%). Wydatki majątkowe (1636,8 tys. zł) stanowiły 2,8%, a świadczenia na rzecz osób fizycznych (91,1 tys. zł) 0,2% łącznych wydatków w części 61 – UPRP.

Wydatki bieżące poniesione w 2018 r. w wysokości 56 193,4 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach (56 232,9 tys. zł) były wyższe od wykonania w 2017 r. o 1304,6 tys. zł, tj. o 2,4% (54 888,8 tys. zł).

Wydatki majątkowe realizowano na podstawie *Planu wydatków inwestycyjnych na rok 2018 cz. 61 – UPRP*. Łącznie wykorzystano 1636,8 tys. zł. W ramach § 6050 – *Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych*, poniesiono wydatki na modernizację systemu sygnalizacji pożaru w siedzibie Urzędu Patentowego RP w kwocie 80 tys. zł (4,9% wszystkich wydatków majątkowych). Zakres prac obejmował między innymi wymianę centrali oraz czujek sygnalizacji pożarowej. Natomiast w ramach § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostki budżetowej*, wydatkowano kwotę 1556,8 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Ze środków tych sfinansowano:

- zakupy informatyczne – oprogramowanie specjalistyczne oraz sprzęt i systemy informatyczne (1442 tys. zł, tj. 88,1% wszystkich wydatków majątkowych),
- zakup urządzenia drukująco-kopiującego (99,6 tys. zł, tj. 6,1% wszystkich wydatków majątkowych),
- zakup kopertownicy (15,2 tys. zł, tj. 0,9 % wszystkich wydatków majątkowych),

Spośród zaplanowanych wydatków inwestycyjnych nie zakupiono systemu radiowej ewidencji środków trwałych, przetwornicy prądu do zasilacza centralnego UPS oraz oprogramowania do zarządzania wydrukiem. Jak wyjaśnił Dyrektor Generalny⁶ rezygnacja z realizacji systemu radiowej ewidencji środków trwałych wynikała przede wszystkim z konieczności przeznaczenia środków na sfinansowanie innych zadań w tej kategorii, a także braku możliwości technicznych wdrożenia systemu w planowanym zakresie w obecnej infrastrukturze Urzędu. W związku z powyższym podjęto decyzję o przeznaczeniu tych środków na zakup dodatkowego oprogramowania MS SQL Server Enterprise oraz zakup urządzeń typu firewall z trzyletnim wsparciem gwarancyjnym. Rezygnacja z zakupu i instalacji przetwornicy prądu do zasilacza centralnego UPS oraz oprogramowania do zarządzania wydrukiem związana była z koniecznością zakupu nowego wysokonakładowego urządzenia kopiująco-drukującego do druku czarno-białego.

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 3077,7 tys. zł, tj. 5,3% wydatków ogółem, udokumentowanych 43 dowodami księgowymi, z których osiem dotyczyło wydatków majątkowych o wartości 1475,1 tys. zł (90,1% łącznej kwoty wydatków majątkowych). Wylosowana próba zawierała cztery wydatki dotyczące realizacji projektu POPC (na kwotę 30,5 tys. zł, z której z budżetu państwa pokryta została kwota 4,7 tys. zł). Próba do badań została wylosowana metodą monetarną⁷. Wyniki kontroli nie wykazały nieprawidłowości. Zbadane wydatki, dotyczące m.in. zakupu zapór sieciowych, urządzenia sieciowego SSL/TSL, urządzenia wielofunkcyjnego oraz materiałów eksploatacyjnych, zestawów komputerowych i systemu do zarządzania komputerami, dostępu do platformy STN, oprogramowania SQL oraz dostępu do bazy danych ScienceDirec, dokonane zostały zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz wyboru najkorzystniejszej oferty (art. 162 pkt 3 i 4 ufp). Zostały one rzetelnie udokumentowane.

⁶ Pismo z dnia 25 marca 2019 r., znak: BF.031.5.2019.

⁷ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

Szczegółową analizą objęto jedno zamówienie publiczne o wartości 13 162,8 tys. zł, przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego na budowę i wdrożenie PUEUP. Badanie wykazało, że w toku prowadzonego postępowania przestrzegano przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁸.

Przeciętne wynagrodzenie w 2018 r. wynosiło 6437,5 zł i było wyższe o 128,6 zł (o 2%) w porównaniu z rokiem 2017 r. (6 308,9 zł).

Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełnozatrudnionych w Urzędzie w 2018 r., podobnie jak w 2017 r., wyniosło 522 osoby.

Zobowiązania budżetu państwa w części 61 – UPRP na koniec 2018 r., w całości niewymagalne, wyniosły 3628,2 tys. zł i były wyższe o 12,4% (tj. o 401,6 tys. zł) od kwoty zobowiązań na koniec 2017 r. (3226,6 tys. zł). Powstały one głównie z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2018 r. (1747,5 tys. zł) oraz naliczonych składek na ubezpieczenia społeczne, płatnych w styczniu 2019 r. (1176,5 tys. zł). Dotyczyły także niezapłaconych do dnia 31 grudnia 2018 r. faktur z tytułu dostaw towarów i usług oraz inwestycji realizowanych w ramach projektu POPC na łączną kwotę 278,1 tys. zł.

Prezes UPRP, w ramach obowiązków wynikających z art. 175 ust. 1 i 2 *ufp*, na bieżąco dokonywał analizy stopnia wykonania budżetu oraz efektywności i skuteczności realizacji zadań, jakie powinny być wykonywane w związku z działalnością Urzędu. Analizy wykonania budżetu w zakresie prawidłowości i terminowości pobierania dochodów przeprowadzane były po zakończeniu każdego miesiąca, na podstawie szczegółowych zestawień przekazywanych przez Głównego Księgowego departamentom realizującym dochody budżetu, a także poprzez kwartalne informacje o stopniu realizacji budżetu, przedkładane Prezesowi UPRP oraz Dyrektorowi Generalnemu.

Analizy wydatków były przeprowadzane w sposób ciągły, poprzez akceptację i zatwierdzenie każdorazowego zakupu przez dyrektora komórki organizacyjnej realizującej wydatek oraz Głównego Księgowego, a także okresowo – na podstawie miesięcznych zestawień realizacji wydatków w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej oraz kwartalnych informacji o stopniu realizacji budżetu.

Efektywność realizacji planu w układzie zadaniowym oceniana była m.in. poprzez bieżące monitorowanie realizacji wydatków w układzie zadaniowym w porównaniu z planem oraz poprzez miesięczne i kwartalne zestawienia, obejmujące zarówno dane finansowe, jak też stopień realizacji celów i mierników. Informacje o realizacji poszczególnych mierników przekazywane były przez poszczególne komórki organizacyjne odpowiedzialne za ich realizację.

Dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu państwa oraz zatrudnienia i wynagrodzenia stanowią załączniki nr 3 i nr 4 do niniejszej Informacji.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Prezes UPRP w dniu 27 lipca 2017 r. podpisał porozumienie⁹ z Centrum Projektów Polska Cyfrowa (CPPC) na realizację projektu PUEUP. Jego przedmiotem jest informatyzacja i usprawnienie procesów związanych z ochroną własności przemysłowej oraz poszerzenie zakresu spraw, które klienci Urzędu będą mogli załatwić drogą elektroniczną. Projekt ma być realizowany do lipca 2020 r., a jego koszt wynosi 21 212 tys. zł, z czego 3260,3 tys. zł (15,37%) ma zostać sfinansowane z budżetu państwa, a 17 951,7 tys. zł (84,63%) z budżetu środków europejskich.

Na podstawie siedmiu decyzji Ministra Finansów UPRP na wydatki związane z realizacją projektu (część finansowaną z budżetu środków europejskich) w 2018 r. otrzymał z rezerw celowych kwotę

⁸ Dz.U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm. Dalej: Pzp.

⁹ Porozumienie o dofinansowanie nr POPC.02.01.00-00-0058/17 podpisano w ramach konkursu o numerze POPC.02.01.00-IP.01-00-004/16 ogłoszonego dla działania 2.1 *Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych*.

1451,8 tys. zł, z której wydatkowano 1327,3 tys. zł, tj. 91,4%. Wydatki w 2018 r. były wyższe o 1032,9 tys. zł (450,8%) od wydatków w 2017 r., w którym wyniosły 294,4 tys. zł. Z budżetu środków europejskich (1327,3 tys. zł), najwięcej przeznaczono na wynagrodzenia zespołu projektowego i kadry zarządzającej projektem (wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej – 642,5 tys. zł oraz wynagrodzenia osobowe pracowników – 178,6 tys. zł) wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, a także na szkolenia członków korpusu służby cywilnej (278,8 tys. zł).

W celu zatwierdzenia i refundacji wydatków kwalifikowanych w 2018 r. Urząd złożył do Instytucji Pośredniczącej sześć wniosków o płatność na łączną kwotę 1189,6 tys. zł (z budżetu UE – 1006,8 tys. zł oraz budżetu państwa – 182,8 tys. zł). Jeden wniosek na kwotę 347,9 tys. zł (z budżetu UE – 294,4 tys. zł oraz budżetu państwa – 53,5 tys. zł) dotyczył wydatków poniesionych w 2017 r., jeden miał charakter sprawozdawczy, a cztery, na łączną kwotę 841,7 tys. zł (z budżetu UE – 712,3 tys. zł oraz budżetu państwa – 129,4 tys. zł), dotyczyły wydatków z 2018 r. Wszystkie wydatki wyszczególnione w ww. wnioskach zostały zaakceptowane przez CPPC.

Pozostałe wydatki poniesione w 2018 r. zostały ujęte we wniosku na kwotę 726,7 tys. zł (z budżetu UE – 615 tys. zł oraz budżetu państwa – 111,7 tys. zł), który został złożony do CPPC w dniu 14 stycznia 2019 r. i do dnia zakończenia kontroli NIK nie został zweryfikowany przez Instytucję Pośredniczącą.

Zawarte w Porozumieniu przepisy dotyczące zasad rozliczania wydatków przewidują m.in., iż „każdy wydatek kwalifikowany poniesiony od dnia zawarcia Porozumienia powinien zostać ujęty we wniosku o płatność przekazywanym do Instytucji Pośredniczącej w terminie do 3 miesięcy od dnia jego poniesienia”¹⁰. W realizowanym projekcie wystąpił jeden przypadek przedłożenia do rozliczenia wydatku¹¹ po upływie trzech miesięcy od daty jego poniesienia. Faktura na kwotę 15 tys. zł została przez UPRP opłacona 19 czerwca 2018 r., a do rozliczenia przedstawiono ją w dniu 15 października 2018 r., czyli prawie z miesięcznym opóźnieniem. Instytucja Pośrednicząca zweryfikowała i uznała wydatek za kwalifikowalny, nie zgłaszając do niego żadnych uwag. Jak wyjaśniła Dyrektor Generalna¹² „sytuacja ta była efektem przeoczenia, powstałego na etapie wdrażania nowej osoby, odpowiedzialnej za przygotowywanie wniosków o płatność w projekcie i przejmowania obowiązków od poprzedniego Kierownika Zespołu Wsparcia”.

NIK zwraca uwagę, iż przedstawienie wydatków po upływie trzymiesięcznego terminu wskazanego w Porozumieniu, może spowodować uznanie przez Instytucję Pośredniczącą wydatku za niekwalifikowalny.

Szczegółową kontrolą objęto wydatki w wysokości 25,8 tys. zł (1,9% łącznych wydatków z budżetu UE). Przeznaczono je, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz celami i zasadami określonymi w wytycznych POPC, na szkolenia administratorów w ramach projektu PUEUP.

Dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu środków europejskich stanowią załącznik nr 5 do niniejszej Informacji.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Prezes UPRP wykonywał budżet państwa w układzie zadaniowym w ramach dwóch funkcji: Nr 6 – *Polityka gospodarcza kraju* oraz Nr 11 – *Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic*.

W ramach funkcji Nr 6 – *Polityka gospodarcza kraju* realizowane było jedno zadanie – 6.1 *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, na które składało się jedno podzadanie – 6.1.6 *Wykonywanie czynności z zakresu ochrony praw własności intelektualnej*. Celem podzadania było

¹⁰ § 5 ust. 3 Porozumienia

¹¹ Faktura 2734/2018/WAR dotycząca kosztów uczestnictwa osób zaangażowanych w realizację projektu POPC w szkoleniu Agile Project Management Foundation.

¹² Pismo Dyrektora Generalnego z dnia 25 marca 2019 r., znak: BF.031.5.2019.

zapewnienie ochrony przedmiotom własności przemysłowej oraz upowszechnianie wiedzy i informacji na jej temat.

Na realizację tego podzadania pierwotnie zaplanowano w budżecie kwotę 55 698 tys. zł, która w wyniku dokonania zmian w budżecie została zwiększona przez Ministra Finansów do 59 411,6 tys. zł. Zmieniono również częściowo źródło finansowania, tzn. powyższa kwota została podzielona na środki z budżetu państwa w wysokości 57 959,8 tys. zł oraz 1451,8 tys. zł z budżetu środków europejskich. Miernikiem realizacji tego podzadania była *Liczba chronionych przedmiotów własności przemysłowej*. Planowana wartość to 240 675 sztuk. Ostatecznie miernik wykonano w 101% (chroniono 244 495 przedmiotów własności przemysłowej), przy wydatkowaniu 59 247,6 tys. zł (57 920,3 tys. zł z budżetu państwa oraz 1327,3 tys. zł z budżetu środków europejskich), tj. 99,7% zaplanowanej kwoty.

W ramach powyższego podzadania określono dwa działania.

- Celem działania 6.1.6.1 – *Prawa wyłączne* było udzielanie i utrzymywanie ochrony na polskie i zagraniczne wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, topografie układów scalonych, oznaczenia geograficzne. Jako miernik realizacji powyższego celu przyjęto średni czas załatwienia sprawy, który określono na 14,58 miesiąca. Na realizację działania zaplanowano kwotę 42 640 tys. zł, która po zmianach budżetu została zwiększona do 45 118,5 tys. zł (w tym 44 003,8 tys. zł z budżetu państwa oraz 1114,7 tys. zł z budżetu środków europejskich). Wykorzystano 99,7% zaplanowanej kwoty, tj. 44 987,4 tys. zł (w tym 43 969,5 tys. zł z budżetu państwa oraz 1017,9 tys. zł z budżetu środków europejskich), osiągając wykonanie miernika na poziomie 12,78 miesiąca.
- Celem działania 6.1.6.2 *Upowszechnianie i promowanie ochrony własności przemysłowej oraz współpraca międzynarodowa* było podnoszenie świadomości znaczenia ochrony własności przemysłowej w rozwoju gospodarki. Jako miernik realizacji powyższego celu przyjęto liczbę użytkowników korzystających z systemu ochrony własności przemysłowej, który określono pierwotnie na 417 180 osób. Na realizację działania zaplanowano kwotę 13 058 tys. zł, która po zmianach budżetu została zwiększona o 9,4% do 14 293,2 tys. zł (w tym 13 956 tys. zł z budżetu państwa oraz 337,2 tys. zł z budżetu środków europejskich). Wykorzystano 99,8% zaplanowanej kwoty, tj. 14 260,2 tys. zł (w tym 13 950,8 tys. zł z budżetu państwa oraz 309,4 tys. zł z budżetu środków europejskich). Cel tego działania został osiągnięty w wysokości 151,2% planowanego miernika – z systemu ochrony własności przemysłowej skorzystało 630 840 osób.

W ramach funkcji 11 – *Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic* UPRP realizował podzadanie 11.4.2.W – *Pozamilitarne przygotowania obronne*, w ramach zadania 11.4 – *Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa*. Celem podzadania było zapewnienie możliwości realizacji zadań obronnych przez organy administracji publicznej i przedsiębiorców. Jako miernik realizacji przyjęto relację liczby przeszkolonych osób do ogólnej liczby osób zaplanowanych do przeszkolenia, który zaplanowano na 100%, przy wydatkach 1 tys. zł. Osiągnięta wartości miernika i wydatkowana kwota były zgodne z założeniami.

3. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli objęła badaniem prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez

państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);

- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

a także:

- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) oraz o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach budżetowych kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania te zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz terminowo, stosownie do przepisów właściwych rozporządzeń¹³.

W wyniku stwierdzenia przez Urząd błędu polegającego na mylnym zaewidencjonowaniu kwoty operacji księgowej, złożono korektę sprawozdania Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, zmniejszając o 12 zł pozycję nr 56 – *Informacje o środkach na rachunkach pozostałych*. Korekta została złożona terminowo, w dniu 22 marca 2019 r.

¹³ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 109, ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1793, ze zm.).

IV. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne do Prezesa Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej zostało skierowane w dniu 19 kwietnia 2019 r. NIK nie sformułowała uwag systemowych ani wniosków po kontroli wykonania budżetu w 2018 r. w części 61 – UPRP.

Załączniki

Załącznik 1. Kalkulacja oceny ogólnej w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Oceny wykonania budżetu w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej dokonano, stosując kryteria¹⁴ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2018 roku¹⁵.

Dochody (D):	74 251,3 tys. zł
Wydatki (W) ¹⁶ :	59 248,6 tys. zł
Łączna kwota G ¹⁷ :	59 248,6 tys. zł (kwota wydatków)
Waga wydatków w łącznej kwocie:	$Ww = W : G (1,0000)$
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa wydatków:	pozytywna (5)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹⁴ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

¹⁵ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹⁶ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich.

¹⁷ W częściach budżetu państwa, w których nie były badane dochody, nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

Załącznik 2. Dochody budżetowe w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 61, w tym:	75 963,6	68 000,0	74 251,3	97,7	109,2
1.	dział 750 Administracja Publiczna	75 963,6	68 000,0	74 251,3	97,7	109,2
1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	75 963,6	68 000,0	74 251,3	97,7	109,2
1.1.1.	§ 0690 wpływy z różnych opłat	74 604,7	67 692,0	73 335,1	98,3	108,3
1.1.2.	§ 0750 wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	24,8	25,0	25,2	101,6	100,8
1.1.3.	§ 0830 wpływy z usług	857,8	252,0	118,9	13,9	47,2
1.1.4.	§ 0840 wpływy ze sprzedaży wyrobów	36,6	30,0	23,5	64,2	78,3
1.1.5.	§ 0940 wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	272,3	0,0	283,6	104,1	0,0
1.1.6.	§ 0950 wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	27,2	0,0	37,1	136,4	0,0
1.1.7.	§ 0970 wpływy z różnych dochodów	136,2	1,0	427,4	313,8	42 740,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz. U. poz. 291).

Załącznik 3. Wydatki budżetu państwa w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Lp.	Wyszczególnienie	2017		2018		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie				%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	Ogółem część 61, w tym:	57 259,1	55 699,0	57 960,8	57 921,3	101,2	104,0	99,9	
1.	dział 750 Administracja Publiczna	57 258,1	55 698,0	57 959,8	57 920,3	101,2	104,0	99,9	
1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	57 258,1	55 698,0	57 959,8	57 920,3	101,2	104,0	99,9	
1.1.1.	§ 3020 wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	87,5	50,0	90,6	90,6	103,5	181,2	100,0	
1.1.2.	§ 4000 grupa wydatków bieżących jednostki¹⁸	6 206,4	4 280,0	6 974,6	6 969,1	112,3	162,8	99,9	
1.1.3.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	18 681,7	19 111,0	18 934,3	18 934,3	101,3	99,1	100,0	
1.1.4.	§ 4020 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	18 078,9	17 356,0	17 926,7	17 926,7	99,2	103,3	100,0	
1.1.5.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 471,3	3 061,0	2 538,2	2 538,2	102,7	82,9	100,0	
1.1.6.	§ 4110 składki na ubezpieczenia społeczne	6 287,2	6 698,0	6 371,2	6 365,5	101,2	95,0	99,9	
1.1.7.	§ 4120 składki na Fundusz Pracy	625,3	960,0	640,5	638,1	102,0	66,5	99,6	
1.1.8.	§ 4140 wpłaty na PFRON	254,2	0,0	221,8	221,8	87,3	-	100,0	
1.1.9.	§ 4170 wynagrodzenia bezosobowe	69,0	70,0	73,0	73,0	105,8	104,3	100,0	
1.1.10.	§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	1 963,6	-	-	2 338,5	119,1	-	-	
1.1.11.	§ 4260 zakup energii	637,3	-	-	598,0	93,8	-	-	
1.1.12.	§ 4270 zakup usług remontowych	708,1	486,0	826,9	826,9	116,8	170,1	100,0	
1.1.13.	§ 4300 zakup usług pozostałych	3 461,5	-	-	3 788,7	109,5	-	-	
1.1.14.	§ 4410 podróże służbowe krajowe	41,6	30,0	58,5	55,9	134,4	186,3	95,6	
1.1.15.	§ 4420 podróże służbowe zagraniczne	385,4	450,0	319,0	319,0	82,8	70,9	100,0	
1.1.16.	§ 4440 odpisy na ZFŚS	689,9	701,0	691,8	691,8	100,3	98,7	100,0	
1.1.17.	§ 4480 podatek od nieruchomości	68,2	70,0	69,6	69,6	102,1	99,4	100,0	
1.1.18.	§ 4550 szkolenie członków korpusu służby cywilnej	74,3	50,0	82,0	82,0	110,4	164,0	100,0	
1.1.19.	§ 4559 szkolenie członków korpusu służby cywilnej	0,0	0,0	53,3	50,6	-	-	94,9	
1.1.20.	§ 4610 koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	82,8	130,0	93,5	93,0	112,3	71,5	99,5	
1.1.21.	§ 6050 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	-	-	80,0	80,0	-	-	100,0	
1.1.22.	§ 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostki budżetowej	2 279,9	2 100,0	1 556,8	1 556,8	68,3	74,1	100,0	
2.	dział 752 Obrona Narodowa	1,0	1,0	1,0	1,0	100,0	100,0	100,0	

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz. U. poz. 291).

¹⁸ Kwota jest sumą wykonania wydatków w poszczególnych paragrafach wchodzących w skład § 4000 grupa wydatków bieżących jednostki. Wykonanie wydatków zbiorczo zaplanowanych w § 4000 jest prezentowane we właściwych paragrafach szczegółowych.

Załącznik 4. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2017			Wykonanie 2018			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		Osób ¹⁾	tys. zł	zł	Osób ¹⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ogółem							
	wg statusu zatrudnienia²⁾	522	39 519,0	6 308,9	522	40 324,5	6 437,5	102,0
	w tym:							
	status 01	61	2 487,6	3 398,4	60	2 534,5	3 520,1	103,6
	status 02	3	472,3	13 119,4	3	522,5	14 513,9	110,6
	status 03	267	19 486,0	6 081,8	268	19 861,8	6 175,9	101,5
	status 04	191	17 073,1	7 449,0	191	17 405,7	7 594,1	101,9
1.	Dział 750 Administracja Publiczna	522	39 519,0	6 308,9	522	40 324,5	6 437,5	102,0
1.1.	Rozdział 75001							
	Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	522	39 519,0	6 308,9	522	40 324,5	6 437,5	102,0

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania Rb-70 zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń

02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe

03 – członkowie korpusu służby cywilnej

06 – eksperci, asesory i aplikanci ekspercy Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej

Załącznik 5. Wydatki budżetu środków europejskich w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ogółem część 61, w tym: dział 750 Administracja Publiczna	294,4	0,0	1 451,8	1 327,3	450,8	0,0	91,4
1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych org. administracji rządowej	294,4	0,0	1 451,8	1 327,3	450,8	0,0	91,4
1.1.1.	§ 4007 grupa wydatków bieżących jednostki	1,3	0,0	109,7	71,4	6 490,9	0,0	65,1
1.1.2.	§ 4017 wynagrodzenia osobowe pracowników	52,6	0,0	189,0	178,6	339,5	0,0	94,5
1.1.3.	§ 4027 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	190,4	0,0	683,4	642,5	337,4	0,0	94,0
1.1.4.	§ 4117 składki na ubezpieczenia społeczne	40,0	0,0	150,7	135,3	338,3	0,0	89,8
1.1.5.	§ 4127 składki na Fundusz Pracy	5,1	0,0	21,4	16,5	323,5	0,0	77,1
1.1.6.	§ 4307 zakup usług pozostałych	0,0	0,0	0,0	54,6	0,0	0,0	0,0
1.1.7.	§ 4397 zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	0,0	0,0	0,0	16,8	0,0	0,0	0,0
1.1.8.	§ 4557 szkolenia członków korpusu służby cywilnej	0,0	0,0	293,4	278,8	0,0	0,0	95,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz. U. poz. 291).

Załącznik 6. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli.

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Przedsiębiorczości i Technologii
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Gospodarki i Rozwoju Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej